

*Пасько Марина,
студентка 3 курсу
відділення «Початкова освіта»
Науковий керівник: **Боровікова-Абажер О. В.**,
викладач філософії і культурології,
спеціаліст першої кваліфікаційної категорії
Вищий комунальний навчальний заклад
«Білгород-Дністровське педагогічне училище»
Одеської області*

ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СУЧАСНИХ СТУДЕНТІВ

Мірою розвитку суспільства завжди була міра культури, духовної сутності людини. Виходячи з цього, можна стверджувати, що нічим не можна виправдати послаблення уваги до проблем виховання, споглядацьку позицію щодо духовного стану підростаючого покоління. Існує багато проблем, які не сприяють формуванню здорової духовності, гуманістичних, ціннісних орієнтацій студентської молоді. Катастрофічно знижується інтерес у студентів до класичної літератури, музики, театру; виявляється ілюзорність переконань та ідеалів, світоглядних позицій, виникає загроза знецінення моральних, гуманістичних вартостей, культурного зубожіння та бездуховності; загроза занепокоєння активізацій нерелігійних організацій, які намагаються залучити до себе молодь; зростає криміногенна ситуація, рівень злочинності, гостро постає проблема наркоманії, токсикоманії, збільшується кількість захворювань на СНІД. У період ідеологічної нестабільності саме молодь стає жертвою різноманітної екстремістської пропаганди, бо в умовах криз людина, а молода особливо, не здатна діяти на ґрунті власного розуміння об'єктивних закономірностей суспільного розвитку, відбувається актуалізація псевдораціональних компонентів свідомості.

Спонукаючи студентів до активної протидії проявам аморальності, правопорушенням, антигромадській діяльності – справа, яка потребує

серйозної підготовки і кропіткої праці всіх, хто причетний до освіти і виховання.

У концепції виховання в національній системі освіти України підкреслюється, що ідеалом виховання на сучасному етапі є високоосвічена, професійно компетентна, всебічно розвинена особистість, яка наділена глибокою національною свідомістю й державницькою відповідальністю, здоровими інтелектуально-творчими, тілесними, духовно-моральними й естетичними, родинними й патріотичними почуттями, працьовитістю, господарською кмітливістю, підприємливістю й ініціативою. В ній же визначається головна мета національного виховання – успадкування культурних надбань українського народу, досягнення високої культури міжнаціональних взаємин, формування у молоді незалежно від національної приналежності особистісних рис громадянина Української держави, розвиненої духовності, фізичної досконалості, моральної, художньо-естетичної, правової, трудової, екологічної культури [3].

В умовах змін, що відбуваються в українському суспільстві, нестабільності як в економічній, так й у політичній сферах, втрати духовності надзвичайно важливою стає роль навчального закладу й педагогічної науки як оберегів культури й моралі. В цих умовах виникає гостра необхідність повернути освіту й педагогіку в контекст культури, тому що саме культура за думкою є середовищем, що виховує особистість.

У педагогічному контексті культура розглядається з різних точок зору: як частина загальнолюдської культури, що має своїм змістом педагогічний досвід; як зміна культурних епох і відповідних культурних цивілізацій; як зміна освітніх парадигм. Багато педагогів вважають, що для розуміння сутності культури в педагогічному контексті необхідно враховувати наступні підходи: аксіологічний, який дозволяє визначити

кінцеві цінності, на які орієнтується наука про виховання; діяльнісний – дає можливість досліджувати сутність й засоби педагогічної діяльності, що забезпечує досягнення цих цінностей; особистісний - допомагає виявити актуальні особистісні характеристики педагога як суб'єкта виховних відносин [1; 4].

Інший «вимір» культури становить видову розмаїтість особистісної культури, яка обумовлена особливостями діяльності. Система професійних і ділових якостей, або професійна культура особистості, переважно реалізується в трудовій діяльності. Система моральних якостей, або моральна культура, реалізується в різноманітних процесах спілкування й поведінки. Культура особистості формується способом і стилем життєдіяльності, одночасно впливаючи на її розвиток. Аналіз генезису етико-педагогічних ідей дозволяє відзначити, що проблема формування моральної культури залишається однією з найважливіших серед проблем сучасної освіти [2; 137].

Таким чином, сьогодні перед вищою школою України стоїть завдання постійного пошуку форм, шляхів і засобів органічного поєднання підготовки спеціалістів з формуванням в них культурного потенціалу і загальнолюдських духовних цінностей, формування у студентів глибокого наукового світогляду, високої моральної культури, справжньої інтелігентності. Засвоєння культурних цінностей є одним із аспектів саморозвитку студентської молоді, і можливості культури в процесі впливу на особистісний саморозвиток значущі. Культура стає якісною ознакою способу життя людей у матеріальній та духовній життєдіяльності в умовах та обставинах, що склалися. Однак потенціал може так і залишитися невикористаним, якщо не буде організовано спеціальних педагогічних умов для його реалізації. Врахування в освітньо-виховному процесі культури як одного з провідних факторів саморозвитку сприятиме

усвідомленій інкультурації, самореалізації та самовдосконаленню студентської молоді.

Список використаної літератури:

1. Гриньова В. Аксиологічний підхід до проблеми педагогічної культури майбутнього вчителя // Шляхи освіти, 2002. – №2. С. 2-6.

2. Іванілов О. Ціннісні орієнтації сучасної молоді та проблеми їх реалізації в сучасному суспільстві // Современное студенчество Украины: опыт, проблемы, перспективы. – Запорожье, 2002. – С. 136-139.

3. Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді... // Наказ МОН № 641 від 16.06.15 року.